

Mili darovi za družbo vednega češčenja:
 Sv. Frančišek Ksaverij 4 gld. 80 kr., Videm 10 gld.
 20 kr., Sevnica 20 gld. 61 kr., Zabukovje 5 gld., Sre-
 dišče 10 gld. 47 kr., Braslovce 17 gld. 16 kr., Sv. Križ
 pri Ljutomeru 15 gld., Šetale 15 gld., Svetinje 2 gld.
 70 kr., Sv. Jurij pod Taborom 21 gld. 7 kr., Zibika
 7 gld. 50 kr.

Gospodarske stvari.

Shod slovenskih delavskih stanov.

(Konec).

G. Kregar iz Ljubljane je v obširnem, jako teme-
 ljitem govoru razpravljajl zgodovino obrtnega stanu zad-
 njih dve sto let. Naševal je dekrete in zakone, kateri
 so pri nas omogočili, da se je manchestersko gospo-
 darstvo začelo, kateri je pravi liberalizem, razvilo in sto-
 pilo povsod v veljavo. Divja konkurenca se je začela
 pod geslom obrtne slobode, spekulacija je izpodrinila
 pošteno delo, stroj je uničil male obrtnike, kateri niso
 našli nobene obrambe v liberalni državi; židovski to-
 varnar ima slobodo brezmejno bogateti, mali obrtnik
 ima slobodo trpeti lakoto, pustiti svojo samostojnost in
 iti za delavca k tovarnarju, svojemu uničitelju — to je
 liberalna sloboda.

Socijalni načrt natanko določuje zahteve obrtni-
 kov glede na avtonomne zadrage, glede na razmerje
 med mojstri, pomočniki, vajenci, glede na stroje, obrtna
 sodišča, konfekcije, krošnjarstvo, bazarje, nedeljski po-
 čitek, davek itd. Poleg tega stavi poročevalec sledeče
 resolucije:

1. Zastopniki slov. del. stanov izjavljajo, da obrt-
 nemu stanu največ škoduje uradniška nadvlada, ki je
 polagoma uničila združno samostojnost. Poleg nje na-
 sprotnjeje samostojnosti in obstoju obrtnega stanu libe-
 raleci in kapitalisti, socijalni demokratje pod judovskim
 vodstvom in tisti obrtniki, ki nimajo smisla za organi-
 zacijo. — Poročevalec odločno ponavlja zahtevo soci-
 jalnega načrta o avtonomnih obrtnih zdrugetah.

2. Kredit je potreben obrtnemu stanu. Država naj
 določi vsako leto neko večjo svoto v korist posamnim
 obrtnikom in zadrugam. Ob ponovitvi privilegija avstro-
 ogerske banke naj izposlujejo naši zastopniki zagotovilo,
 da bo banka koristila tudi malim obrtnikom.

3. Mali obrtniki se organizujejo najboljše v slov.
 katoliških delavskih društvih. Pred vsem morajo mali
 obrtniki: a) poučiti se teoretično o obrtnem vprašanju.
 Zato jim je treba prijateljskih shodov in skupnih knji-
 žic; b) izuriti se, vsaj nekateri, v govorništvu, da so
 sposobni nastopiti pri shodih in sami pojasnovati ža-
 lostne obrtne razmere; c) urediti agitacijo za skupni
 namen in prirejati shode zlasti v slov. mestih.

Sejmovi. Dne 10. oktobra na Bizeljskem. Dne
 15. okt. v Ločah, Arvežu, Račah (za konje), na Planini
 in pri Sv. Lenartu pri Slov. Gradcu. Dne 16. oktobra
 v Spielfeldu.

Dopisi.

Izpred Maribora. (Hujskarija zoper č. du-
 hovščino.) Veseli smo, da smo deželne volitve srečno
 prestali, kajti v tistih dneh, ko so naši nemskutarji po
 gostilnicah hodili, stare čenče prežvekovali, znanega Girst-
 mayrja priporočali in č. duhovščino obirali, bilo je res
 dolgočasno in zoperno; vsak pameten mož se je rajši

gostilnice iz daljave izognil, da mu ni bilo treba poslu-
 šati teh kričačev. Vezali so stare liberalne otrobe, češ,
 da duhovniki o gospodarstvu nič ne razumejo, da naj
 se ne mešajo v politiko itd. Toliko in več, ko Girst-
 mayr, menda vsak duhovnik zna, ne samo o politiki in
 drugih znanostih, ampak tudi o kmetijskem stanju in
 gospodarstvu. Duhovniki so vsaki dan v dotiki s kmečkim
 ljudstvom, se pogovarjajo z njim in poznajo vse nje-
 gove potrebe in nadloge, tembolj, ker so večidel sami
 kmečki sinovi, imajo stariše, brate in sestre med
 kmečkim ljudstvom, od katerih vse natančno in res-
 nično iz prvega izvejo, kako se kmetom godi. Mnogi
 župniki imajo tudi sami obširna posestva kot dohodek,
 imajo hlapce in dekile, ter morajo skrbno gospodariti,
 če hočejo od svojega posestva kak dohodek imeti. Taki
 so v kmetijski gotovo bolje izvedeni, ko mestni gos-
 podje, ki se kmetom za učenike ponujajo. Poleg tega
 so pa duhovniki v drugih zadevah in vsakdanjih vpra-
 šanjih bolje izvedeni, kakor navadni kmetovalci, kajti
 oni prebirajo razne časnike in knjige in zasledujejo du-
 ševno gibanje časa, torej je duhovnik bolj sposoben za
 poslanca, ko navaden kmet, kateremu manjka učenosti
 in zgovernosti. To pa za kmete ni nobena sramota;
 čast kmetu, saj je kmet podpora cele države, pa vsak
 ni za vse! Ko bi mi same kmete za poslance volili, tisti
 bi si v Gradcu čisto nič pomagati ne mogli, bili bi
 nasprotnikom le v posmeh.

Iz Brežic. (Nekaj povolitvi.) Veliko važnost
 volitev poslancev za deželni zbor uvideva ljudstvo, ka-
 tero hoče, da vlada, ki mu navadno nalaga tako težko
 butaro vsakršnih dolžnostij, tudi izve njegove težnje,
 in da se naj ozira ne samo na njegove davke, temuč
 tudi na njegove želje. Tega se je prepričal pač vsakdo,
 ki je bil prisoten ob volitvi dne 21. sept. v Brežicah.
 Udeležilo se je te 123 volilnih mož. 98 glasov je bilo
 oddanih za č. g. Žičkarja, a 25 jih je dobil g. Balon.
 Toda kaj je vendar povzročilo to neednost med vo-
 lileci, zakaj se je 25 mož tako trmoglavu oklepalo g. Ba-
 lona, kateri je pismeno izjavil, da ne sprejme nikake
 izvolitve, kateri je odločno izrekel, da ni nikdar mislil
 na kaj takega in da mu je zelo neljubo, da hočejo Bi-
 zeljanci njemu svoje glasove oddati. Odgovoriti na to
 vprašanje nam bo tem težavneje, ako še pomislimo, da
 je g. Žičkar razvil volilec tak imeniten program, v
 katerem jim je pokazal svoja načela, katera zastopa
 kot duhovnik, kot državljani, kot kmet, kot rodoljub.
 Temu programu je pritrđilo 98 volilcev, kateri so oddali
 svoje glasove g. Žičkarju, veseli, da so dobili v njem
 tako vrlega poslanca. A možje iz Bizeljskega so še ne-
 godni za taka zdrava načela, so še res otroci na po-
 litičnem polju. Le ker je zakrivila njihova nevednost in
 otročja trmoglavost, da so tako ravnali, bomo mileje
 sodili o njihovem početju; kajti nevednost Bizeljancev
 v teh stvareh je res velika. Vrh tega so pa tudi jako
 trde glave, in tako se je zgodilo, da se niso dali ogreti
 za g. Žičkarja, in se raji držali g. Balona, zato ker je
 njihov, in zato ga ravno hočejo imeti proti njegovi
 volji za poslanca, če tudi jim ne bi mogel prav ničesar
 koristiti, ker ni kot deželni komisar neodvisen, temuč
 mora v poštev jemati to, kar želi deželni odbor. V tej
 svoji zaslepljenosti so pa tako rogovilili, da so nam na
 vse zadnje za seboj potegnili še tudi nekaj drugih mož,
 in tako je doletela gospoda Balona proti njegovi volji
 zelo dvomljiva čast, da je postal in ostal bizeljski kan-
 didat. Upajmo, da je to uzrok početju bizeljskih volil-
 nih mož, in ne nekaj hujšega, da se ne bo za tem more-
 biti skrivala kaka glava iz Brežic. V tem slučaju bi se
 moralo strogo obsojati takšno početje, obsoditi bi se
 moral bolj, kakor Bizeljanci, še kdo drugi. Tedaj celemu
 kolovratu bizeljskemu ne bo treba prisojati kakega po-

mena. Tudi si ne moremo misliti, da bi vodil Bizeljanec liberalni, brezverni duh. Sicer se je slišalo popoldne 1. sept., g. Žičkarja ne volimo, ker je duhovnik, po te besede so Bizeljanci pobrali od kaknega hudobnega človeka in ko jih je razgrela vino, klatili so s takimi izrazi, katerih nikakor ne razumejo. A pri vsem tem še ne obupavamo nad Bizeljanci, s časom se bodo tudi oni izučili ter si zmehčali svoje glave, postali bodo značajni, in tako se bo zgodilo, da se bodo še enkrat ravno tako žilavo, morda še bolj, oklepali g. Žičkarja, kakor zdaj gosp. Balona. Bog daj, da kmalu!

Iz gornje Savinjske doline. (Razne novice.) Poročil se je minoli ponedeljek g. Ivan Kramer, učitelj na Zidanem mostu, z gospodjo M. Šentakovo na Vranskem. — Nov zvon dobi podružnica sv. Jeronima na Tabru, župnije Vranske. — Podružnica v Stopniku pri Vranskem je dobila nov veliki oltar s krasnimi sohami. — V Solčavi bodo popravljeni ter prenovljeni vsi oltarji po mozirskem rojaku, Cesarju, ki se je izšolal na dunajski akademiji. — Občina Rečica je imenovala v znak hvaležnosti za velike zasluge v občini blagor vlč. o. Viktorja Jerančiča, župnika in gvardijana v nazareškem samostanu, za častnega občana. Častitamo! — Par mozirskih gospodov, ki bi najrajši sami »cajtinge« izdajali, ker jim skoro nobene niso po volji, katoliške že celo ne, je močno veselih, da ste vsprejeli Al. Goričarjevo pojasnilo na § 19. Da se je res v novi šoli nekaj težkega delalo na Marijin praznik dne 8. sept., to sem tudi jaz slišal od nekega mozirskega rojaka, in je potrdil neki celjski obrtnik. Da pa je stavbeni podjetnik res naš zagrizen narodni nasprotnik, tega pa nihče ni prekal in tudi ne more, in baš to kaže pristno narodnost (?) nekaterih Mozirčanov v pravi luči!

Iz Hoč. (Stekliš.) Pretečeni mesec je neki stoček hudo razsajal po Dravskem polju. Najprej je ugriznil gospoda župnika na Slivnici zaradi volitev; potem leti v Poličane nad g. župnika ter jih grozno rani; zopet besno leti na Slivnico, ugrizne gospoda kaplana, ki so ljudi opominjali, naj narodno volijo. Še tisto noč leti na Pohorje, ugrizne g. župnika v Šmartinu, ki so pohorske Nemce za slovensko stranko pridobili. Ali bo zdaj mir? Ta stekliš še ne miruje; urno teče v Slov. Bistrico, ugrizne mirnega g. kanonika, da bi bili skoro čez noč umrli — same žalosti. Še po noči teče po veliki cesti nazaj, zalaja v Framu ter ugrizne ondi gosp. župnika za bogato roko, da jo je skoro takoj odgriznil in ubogim liberalcem donesel. Napade starega g. župnika v Račah, ter jih zasmehuje zaradi narodnosti. Brez počinka leti ta besna stvar tja v Slov. gorice, in ugrizne g. dekana pri Sv. Lenartu. Hoče so bile v velikem strahu, pa se jim za zdaj nič žalega zgodilo ni! Ali so pa to nevarno stvar že ulovili in našli? Ne še, ker se močno skriva. Ta stoček ima svoj kotček dozdevno na Slivnici in živi od samih lažij, ki jih tu in tam zve in pohrusta.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V prvi seji državnega zbora je finančni minister razkladal proračun za bodoče leto. Potrebščin je proračunjenih za 692 milijonov 161.183 gld., za blizu 27 milijonov več, kakor letos, pokritja pa 692 milijonov 703.950 gld. Preostanek znaša pol milijona. Pri vseh ministerstvih se bode prih. leto več potrebovalo ko letos, le pri poljedelskem ministerstvu za 216.397 gld. manj. Vladi je torej za kmete najmanj mar; žalostno! Tudi domovinska postava se ne bode še letos predrugačila,

ker je ne marajo liberalci, zastopniki mest in veleposestva; pač pa se uradnikom plača zviša. Ta-le postava se v kratkem sklene; nato pa se dožene državni proračun, boja do Božiča.

Česko. Umrli je urednik največjega mladočeskega lista »Narodni Listy«, dr. Julij Gregr, ki je bil duševni vodja Mladočehov. — V severozapadni Češki pridobivajo krščanski socijalisti med Nemci vedno več prijateljev.

Štajarsko. Državni poslanec dr. Hofmann-Wellenhef v Gradcu je odložil svoj mandat, ker ga Gradčani niso hoteli zvoliti še za deželnega poslanca. Ta mož je bil vedno naš hud nasprotnik. — V Weizu so volilci izrekli nezaupnico liberalnemu državnemu poslancu dr. Krausu. Dobro!

Koroško. Slovenci so se že začeli pripravljati na državne volitve. Bog daj, da enega svojega moža pošlejo na Dunaj! — Na nekem shodu v Celovcu je nedavno pošteno levite bral stolni vikar Weis nemškim nacionalcem, ki so še vedno prav za prav liberalci.

Kranjsko. »Narodni dom« v Ljubljani se otvori prihodnjo nedeljo. Pristop brščas ima samo liberalna slovenska gospoda. — V nedeljo je priredil poslanec Kajdiž shod v Tuhinju. — Konservativno obrtno društvo v Ljubljani precej hira. Ali se bode novemu splošnemu društvu ljubljanskih obrtnikov boljše godilo?

Primorsko. Nova železna cesta v Trst iz nemških krajev bode bržčas šla čez Predil. — Društvo »Sloga« je, kakor poprej društvo »Edinost«, na občnem zboru med drugim zahtevalo, naj se vsi jugoslovanski državni poslanci zedinijo v eden klub. Prav dobro! — Namestništvo je prepovedalo tržaskemu mestnemu uradu objavljati imenik volilcev za mestne volitve, ker je mnogo uradnikov in penzionistov izpuščenih.

Hrvaško. Guverner v Reki, grof Ludovik Bathiany, je stopil v pokoj. — V Zagrebu, Moravicah in Brodu so madjarske ljudske šole, v katere hodijo sami hrvaški otroci. Kako so si vendar Madjari in naši Nemci podobni! — Volitve za sabor se bližajo. Neki oklic drami vse hrvaške domoljube, naj se zdaj zedinijo zoper vlado.

Ogrsko. Nj. veličanstvo presvetli cesar so v ponedeljek v Budapešti zaključili s prestolnim govorom državni zbor. Nove volitve bodo koncem tega meseca. Liberalna vlada zopet dobi večino, seveda s kruto silo in vse mogočimi krivicami. — Magnatska ali gosposka zbornica ni vsprejela postave gledé na razsojevanje o veljavnosti volitev. Ta postava je v prvi vrsti bila naperjena zoper katoliško duhovščino, češ, ta pri volitvah niti besedice ne sme črhiniti.

Vnanje države.

Rim. Kardinal Capeceletro, škof v Kapui, je dobil od nemškega cesarja Viljema red rudečega orla, ker mu je kardinal nedavno poslal svoje izvrstne spise. Tudi protestantski vladar torej čisla učenost katoliškega duhovnika!

Francosko. V torek je došel ruski car Nikolaj s carico v Pariz. Vsprejem je bil izredno krasen; pa sta tudi za carske slavnosti država in mesto Pariz izdali nad sedem milijonov! — Oddelek za bogočastje se izroči v skrb pravosodnemu ministru Darlanu, hudemu framasonu, na veliko škodo katoliške cerkve.

Belgijsko. Ministerstvo je izgotovilo načrt o preosnovi stalne vojske. Po tem načrtu se uvedena osebna vojna dolžnost in se pomnoži vojaštvo na 216 tisoč mož. Kam pridemo, ako se bode vojaštvo vedno in povsod množilo?

Nemško. Liberalizem, hvala Bogu, vse povsod peša, tudi v Nemčiji. Zato se nacionalni liberalci te dni sklicali shod v Berlinu, na katerem hočejo stare libe-